

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Kvaliteten i
engelskspråkig undervisning när den ges i andra
ämnen än språk vid Norretullskolan i Kristianstads
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Norretullskolan i Kristianstads kommun avseende verksamhetens kvalitet inom engelskspråkig undervisning när den ges i andra ämnen än språk.

Genom beslut av Skolinspektionen den 11 december 2017 (dnr 64–2017:7739) har huvudmannen rätt att bedriva delar av utbildningen på engelska för årskurs 7–9.

Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av kvaliteten i engelskspråkig undervisning som ges i andra ämnen än språk, utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bilaga 1). Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom något område anges ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då också av huvudmannen. I bilaga 2 återfinns granskningens författningsstöd.

Skolinspektionen besökte Norretullskolan den 30 september- 1 oktober 2024. Besöket genomfördes av utredarna Helena Forsberg och Ulrika Kolben Waaranperä. Norretullskolan som ligger i Kristianstads kommun är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna 7–9. Vid granskningstillfället finns det totalt 61 elever i årskurs 7–9 som får delar av sin undervisning på engelska i ämnena idrott och hälsa samt samhälls- och naturorienterande ämnen.

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- 4 lektionsobservationer
- 1 gruppintervju med elever
- 1 gruppintervju med lärare
- 1 intervju med rektorn och rektorns ledningsstöd
- Dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

De samlade iakttagelserna från alla skolorna som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under vårterminen 2025.

Begreppslista för detta beslut:

Språk- och ämnesintegrerat lärande: Undervisning sker helt eller delvis på ett annat språk än elevernas förstaspråk, och språk- och ämnesundervisning integreras. Syftet är att eleverna ska tillägna sig ett språk samtidigt som den lär sig ett ämnesinnehåll.

Elevernas alla språkliga resurser: Eleverna behöver ges möjlighet att använda alla sina språkliga resurser för att på bästa sätt för att utveckla språk- och ämneskunskaper. Ofta kan lärare inte alla de språk som talas i klassrummet men det behöver inte hindra läraren att använda flerspråkighet som resurs. Eleverna kan vara "experterna" och läraren kan vara den som stimulerar elevernas språkutveckling genom att ställa frågor och uppmärksamma eleverna på likheter och skillnader mellan olika språk. Om det finns elever som talar samma språk i klassen så kan de använda båda språken tillsammans för att t.ex. diskutera uppgifter, översätta och jämföra mellan språken.

Revoicing: Ett verktyg för att engagera eleverna i akademiska konversationer. Läraren kan återge det eleven har sagt för att förtydliga elevens tanke. Det är ett sätt att säkerställa vad eleven menar och ge eleven fler möjligheter att förstå innehållet. Läraren kan på så sätt tillföra ämnesspecifika begrepp utan att förändra innebörden, reda ut missförstånd och föra samtalet vidare.

Målspråk: Begreppet "målspråk" används som en beteckning av det språk som eleverna är tänkta att lära sig. I den här granskningen är engelska målspråket.

Kodväxling: En term som används för att beskriva det fenomen där språkbrukare byter språk eller dialekt mitt i ett samtal eller en mening. Kodväxling är en av undervisningsstrategierna som används inom translanguaging.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Norretullskolan i Kristianstads kommun i följande utsträckning:

Undervisningen ger eleverna i låg utsträckning förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den innehåller fler språk- och ämnesintegrerade aktiviteter för att framför allt stötta språkutvecklingen i engelska.
- Lärarna behöver aktivt arbeta för ett tillåtande klimat i klassrummet för att alla elever ska vilja och våga interagera på målspråket.

Rektorn arbetar i låg utsträckning för att undervisningen ska ge förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydligare följa upp att den undervisning som ges på engelska i andra ämnen än språk ger eleverna möjligheter att utveckla både språk- och ämneskunskaper och utifrån denna uppföljning identifiera adekvata insatser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 maj 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:634) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive område.

I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Området handlar om hur lärarna planerar och genomför sin engelskspråkiga undervisning i syfte att ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper när den ges i andra ämnen än språk. Ytterligare handlar området om hur undervisningen är upplagd så att eleverna får förutsättningar att utveckla ett adekvat ämnesspråk, både på svenska och engelska. Slutligen handlar området om hur lärarnas stöd till eleverna ges samt om undervisningen är anpassad till enskilda elevers behov.

Språk- och ämnesintegrerad undervisning (användning av målspråket i undervisningen)

Planering och genomförande av undervisning

Granskningen visar att i lärarnas planering och genomförande av undervisningen syns få tecken på att undervisningen utgår från kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning. I lärarnas samtliga pedagogiska planeringar framgår visserligen vad undervisningen ska innehålla utifrån både språk och ämne. I något ämne ska eleverna exempelvis kunna resonera om andra världskriget med hjälp av historiska begrepp. De språkliga målen uttrycks dock mer sällan i genomförandet av undervisningen utan det är ämnes- eller görandemål som anges. Lärarna planerar och genomför sin undervisning utifrån ett allmändidaktiskt perspektiv tillsammans med andra ämneslärare. Lektionerna innehåller exempelvis en tydlig start och struktur med gemensam introduktion men det saknas strukturer, modeller och mönster som stöttar både språk- och ämnesutveckling. Det språkliga stöd som eleverna ges på målspråket är i de flesta fall enbart begreppslistor.

Undervisningen grundar sig i få språk- och ämnesintegrerade aktiviteter. Det varierar mellan ämne och årskurs om olika arbetssätt och arbetsformer används under lektionerna. Eleverna i en årskurs arbetar mestadels enskilt eller tillsammans med någon som de sitter bredvid medan elever i andra årskurser använder flera olika arbetssätt. Undervisningens tyngdpunkt ligger generellt på de språkliga förmågorna lyssna, skriva och läsa och

eleverna får mer sällan öva på att tala, diskutera och resonera. Det finns dock exempel på hur lärare stimulerar elevernas tänkande genom att koppla diskussionsfrågor till autentiska händelser såsom klimatförändringar. Det finns ingen uttalad strategi på skolenheten för hur eleverna ska använda målspråket i den engelskspråkiga undervisningen när den ges i andra ämnen än språk. Det är upp till den enskilde läraren på vilket sätt och i vilken omfattning målspråket används i undervisningen. Någon lärare talar enbart svenska medan någon lärare genomför vissa delar av undervisningen på engelska i arbetsområden där det finns ett lämpligt material på engelska att tillgå. Målspråket används endast på frivillig basis av eleverna och nästan alla elever väljer att använda svenska när de interagerar och producerar muntligt eller skriftligt under lektionerna.

Användning av elevernas språkliga resurser

Granskningen visar att eleverna delvis får möjligheter att använda alla sina språkliga resurser i undervisningen. Lärarna har få strategier för att få eleverna att interagera och producera muntligt eller skriftligt på målspråket eller för hur eleverna ska få möjlighet att bygga upp en kommunikativ kompetens på målspråket. Eleverna har möjlighet att använda både svenska och engelska i undervisningen och för att visa sina kunskaper, även om de nästan uteslutande väljer svenska. Undervisningens fokus riktas också mot att eleverna ska tillägna sig ämneskunskaper på svenska, vilket innebär att lärarna inte aktivt arbetar för att målspråket ska användas i undervisningen på ett genomtänkt sätt. Eleverna ges begränsade möjligheter att systematiskt använda och utveckla engelskan i ämnesundervisningen. Även om flera elever har ett annat modersmål använder lärarna inte detta på ett medvetet sätt i undervisningen som en möjlighet till lärande.

Utveckling av den språk-och ämnesintegrerade undervisningen

Granskningen visar att de lärare som har engelskspråkig undervisning endast undantagsvis diskuterar den språk- och ämnesintegrerade undervisningen i syfte att utveckla den. Lärarna som undervisar på engelska i andra ämnen än språk utvärderar emellanåt sina pedagogiska planeringar, lektionsmoment och arbetsområden, men de diskuterar inte gemensamt vad som framkommer i dessa mer än på ett informellt sätt med en ämneskollega. Det framkommer också att det i dessa utvärderingar inte finns möjlighet för eleverna att uttrycka vad de tycker om det språk- och ämnesintegrerade arbetet i klassrummet. Det förekommer att lärarna ibland besöker varandras lektioner, men detta sker på lärarnas initiativ. Rektorn följer upp samtliga lärares pedagogiska planeringar i skolenhetens digitala lärplattform men i övrigt överlämnar hen till lärarna att utvärdera sin undervisning. På skolnivå genomför skolenheten regelbundet enkätundersökningar där de följer upp elevernas upplevelse av skolans

undervisning. För eleverna i språkprofilklasserna finns också riktade enkäter om elevernas upplevelse av den engelskspråkiga undervisningen som ges i andra ämnen än språk. Enkätundersökningarna visar att även om eleverna överlag är positiva till den engelskspråkiga undervisningen, vill de ha fler inslag av engelska i de olika ämnena där de mer aktivt får möjlighet att utveckla både språk- och ämneskunskaper. Det förekommer att enskilda lärare justerar sin undervisning i enlighet med elevernas önskemål.

Utveckling av ämnesspråket

Förutsättningar för att utveckla ämnesspråk

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna vissa möjligheter att utveckla ett adekvat ämnesspråk på både svenska och engelska men att ämnesspråket inte synliggörs eller problematiseras i tillräcklig omfattning. Lärarna använder begreppslistor, svenska läroböcker och i viss mån engelska texter för att eleverna ska utveckla ämnesspråket. Det skiljer sig dock mellan lärarna huruvida de synliggör och visualiserar begrepp och ord. Några lärare konkretiserar ämnesspecifika begrepp genom att sätta dem i sitt sammanhang. Exempelvis fick eleverna under en lektion prova på hur den blinda fläcken i ögat fungerar genom att titta på en bokstav på ett vitt papper. Det förekommer också att lärare använder sig av *revoicing* genom att exempelvis med korrekt ämnesspråk förklara en elevs påstående om hur synen fungerar när man går mellan mörker och ljus och vice versa. De ämnesspecifika begreppen tydliggörs och begripliggörs dock oftare på svenska än engelska. Av granskningen framgår vidare att eleverna får ett visst stöd med att konstruera ämnesspecifika texter genom att eleverna får ta del av exempeltexter vid olika skrivuppgifter men också i dessa moment ligger betoningen på att främst göra det på svenska.

Koppling till styrdokument och användande av undervisningsmaterial

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig koppling till läroplan och kursplaner. All undervisning på skolenheten utgår från styrdokumentet och lärarna anger kunskapsmål i ämnet i sina pedagogiska planeringar. Planeringarna finns på skolans digitala lärplattform och i början av ett nytt arbetsområde går lärarna igenom den pedagogiska planeringen. Lärarna anger också lektionens mål på tavlan och det uttrycks oftast som ett kunskapsmål i förhållande till ämnet. I något ämne anger läraren ibland språkliga mål för lektionen. Undervisningsmaterial och läromedel utgår ifrån aktuell läro- och kursplan och eleverna har tillgång till texter och läroböcker på både svenska och engelska. En förstelärare har säkerställt att de engelska texter som de använder korrelerar med svenska styrdokument. Det framkommer att lärarna i vissa arbetsområden har ett material som lämpar sig bättre att använda på engelska än andra och att de emellanåt använder ett digitalt läromedel för att få fatt i det ämnesspecifika

språket på engelska.

Lärarstöd och individanpassning av undervisningen

Vid granskningen framkommer att lärarna anpassar undervisningen efter elevernas individuella behov av stöd eller utmaningar vad gäller elevernas ämneskunskaper på svenska. Däremot ges eleverna i mindre omfattning anpassningar och utmaningar för att tillgodogöra sig ämneskunskaper på engelska. Det finns förvisso undervisningsmaterial med olika svårighetsgrad, men materialet är oftast på svenska. Det framkommer att även om det finns mer utmanande uppgifter på engelska, prioriterar lärarna att utveckla elevernas ämneskunskaper på svenska. Det innebär att undervisningen som ges i engelska i andra ämnen än språk sällan innehåller moment som utmanar elevernas utveckling på målspråket. Vidare framkommer vid granskningen att lärarna använder kompensatoriskt stöd i undervisningen och att sådant behov anges i det som kallas klassjournaler. Exempelvis använder lärarna bildstöd och filmer. I undervisningen får eleverna stöd på gruppnivå genom att lärarna skriver lektionens innehåll på tavlan. Ett annat exempel är stödjande frågor såsom När? Vilka? Varför och Hur? för att hjälpa eleverna att få fatt i viktiga fakta för att kunna sammanfatta en händelse. På individnivå stöttar lärarna eleverna genom att vägleda dem i lektionsarbetet och genom att be dem utveckla sina tankar. Däremot ges få stödstrukturer för att ge eleverna verktyg att använda målspråket i tal. Det framkommer att målspråket används vid läsande och skrivande men i tal använder eleverna framför allt svenska. Lärarna använder inte kodväxling som en metod och när eleverna fritt får välja språk, väljer de oftast svenska. Lärarna har inte diskuterat gemensamma strategier för att få eleverna att prata mer engelska.

Tillåtande klassrumsklimat

Granskningen visar att lärarna inte tillräckligt aktivt arbetar för ett tillåtande klassrumsklimat där eleverna uppmuntras till att våga använda och utveckla målspråket. Även om många elever kommer till skolan med en tydlig vilja att prata engelska, blir klassrummen gradvis allt tystare. Eleverna upplever att lärarna inte gör så mycket för att få alla elever att prata engelska. Det är oftast de elever som är duktiga på engelska som exempelvis får svara på frågor. Vidare visar granskningen att lärarna inte i tillräcklig utsträckning motiverar och uppmuntrar eleverna att tala engelska. Följden blir att eleverna då väljer svenska som kommunikationsspråk. Det varierar också mellan lärare huruvida de aktivt arbetar med olika strukturer för att få eleverna att prata.

Identifierade utvecklingsområden

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande två utvecklingsområden:

- Lärarna behöver utveckla undervisningen så att den innehåller fler språk- och ämnesintegrerade aktiviteter för att framför allt stötta språkutvecklingen i engelska.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att i genomförandet av undervisningen syns få tecken på att lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån kunskap om språk- och ämnesintegrerad undervisning som både stöttar och utmanar eleverna i deras lärande och utveckling. Som en följd av detta erbjuds eleverna få möjligheter att öva och utveckla sina förmågor på målspråket.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar sitt språkutvecklande arbetssätt så att undervisningen innehåller fler metoder och strukturer för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen både när det gäller språk- och ämneskunskaper. Dessa metoder och strukturer behöver ha en koppling till undervisningens syfte och mål. Skolinspektionen vill påtala vikten av att en viktig grund för språkutveckling är att få goda förutsättningar att använda språket utifrån samtliga förmågor. Lärarna behöver planera undervisningen utifrån ett språkligt perspektiv där eleverna får fler möjligheter att använda målspråket. Exempelvis kan eleverna under lektionerna få tydligare instruktioner och uttryckta mål om att samtal och diskussioner i möjligaste mån ska ske på engelska. Ett annat exempel är att läraren tillhandahåller samtalsstrukturer där eleverna får öva sig på att producera och interagera på både svenska och engelska mer självständigt.

- Lärarna behöver aktivt arbeta för ett tillåtande klimat i klassrummet för att alla elever ska vilja och våga interagera på målspråket.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att eleverna i undervisningen inte vågar och vill använda engelska för att kommunicera. Alla lärare arbetar inte medvetet och aktivt med att göra klassrumsklimatet mer tillåtande för att eleverna ska vilja och våga använda målspråket i större utsträckning. Gemensamma metoder och strukturer används inte i den utsträckning som behövs för att motivera och stimulera eleverna att använda målspråket i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, tillsammans utarbetar strukturer och metoder för att motivera och stimulera eleverna till att använda målspråket muntligt i olika situationer.

Lärarna kan exempelvis delge varandra strukturer för muntlig interaktion samt efterfråga elevernas synpunkter kring hur de vill arbeta med muntlig produktion och interaktion i undervisningen. Lärarna kan också närma sig metoder som kodväxling för att eleverna fritt ska kunna växla mellan svenska och engelska. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att lärarna, under ledning av rektorn, aktivt arbetar med att motverka tystnadskulturer som eventuellt kan uppstå i vissa klasser.

I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Området handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Ytterligare handlar området också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån läroplanen samt aktuella kurser samt att rektorn ger tid och förutsättningar för samverkan mellan lärare för att planera och utveckla den språk- och ämnesintegrerade undervisningen. Samverkan kan också ske mellan skolor.

Uppföljning och insatser för att främja elevers utveckling av ämnes- och språkkunskaper

Granskningen visar att rektorns uppföljning och analys av undervisningen som ges på engelska i andra ämnen än språk är begränsad. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet följer rektorn visserligen upp undervisningen och kunskapsresultaten. Rektor har bland annat noterat att eleverna i språkprofilklassen, som får delar av undervisningen i andra ämnen än språk på engelska, har högre meritvärden än eleverna i andra klasser. I språkprofilklassen är skillnaderna mellan pojkars och flickors kunskapsresultat också mindre. Däremot har rektorn inte gjort någon fördjupad analys av varför eleverna i språkprofilklasserna lyckas bättre. Vidare gör skolan varje läsår en enkätundersökning särskilt riktad mot eleverna i språkprofilklassen och rektorn tar även regelbundet del av lärarnas pedagogiska planeringar. Det framkommer dock att varken enkätsvaren eller lärarnas planeringar analyseras utifrån ett språk- och ämnesutvecklande perspektiv för att dra slutsatser kring undervisningens kvalitet och lärarnas förutsättningar. Det leder i sin tur till att de

utvecklingsinsatser som rektorn initierar på skolenheten inte riktar sig mot de utvecklingsbehov som finns inom den undervisning som ges på engelska i andra ämnen än språk. Rektorn har heller inte fått något stöd från huvudmannen i form av exempelvis resurser till kompetensutveckling för lärarna i målspråket eller i språk- och ämnesintegrerad undervisning.

Förutsättningar för planering och samverkan

Vid granskningen framkommer att rektorn inte ger lärarna tillräckliga förutsättningar att planera undervisningen utifrån ett språk- och ämnesintegrerat lärande. Lärarna har visserligen tid avsatt för att samverka kring undervisningen som ges på engelska i andra ämnen än språk. Det saknas dock för närvarande en tydlig struktur och planering för denna samverkan eftersom den förstelärare som tidigare ansvarade för detta har slutat på skolan. Samverkan kring planering av undervisningen sker mellan lärarna i samhällsorienterande ämnen samt i ämnet idrott och hälsa under ämneslagsträffar. Den planeringen är dock av mer allmändidaktisk karaktär och syftar inte till att planera med ett tydligt fokus på ett språk- och ämnesintegrerat lärande. Läraren som undervisar på engelska i naturorienterande ämnen har ingen annan ämneslärare som undervisar på engelska att samverka med. Det sker inte heller någon samverkan med andra skolor.

Identifierat utvecklingsområde

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver tydligare följa upp att den undervisning som ges på engelska i andra ämnen än språk ger eleverna möjligheter att utveckla både språk- och ämneskunskaper och utifrån denna uppföljning identifiera adekvata insatser.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om rektorn på olika sätt följer upp och analyserar kunskapsresultat, undervisningen och lärares förutsättningar så följer rektorn inte specifikt upp och analyserar den undervisning som sker på engelska i andra ämnen än språk. Genom att inte göra det, riskerar undervisningen att inte möta elevernas behov och ge dem möjligheter att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska i dessa ämnen. Det finns också en risk att de metoder och strukturer som används i undervisningen inte är utformade utifrån forskning och lärares erfarenheter eftersom lärarna delvis saknar förutsättningar till samverkan och kompetensutveckling specifikt inriktad mot den engelskspråkiga undervisningen som ges i andra ämnen än språk.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp den engelskspråkiga undervisningen för att försäkra sig om att den omfattar ett språk- och ämnesutvecklande arbetssätt. Rektorns uppföljning kan bland annat omfatta undervisningens kvalitet utifrån lärarnas kompetens på målspråket samt användandet av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Syftet är att säkerställa att undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla språk- och ämneskunskaper i både svenska och engelska. Därutöver rekommenderar Skolinspektionen att rektorn säkerställer att lärarna på ett strukturerat sätt samverkar även kring den engelskspråkiga undervisningen som ges i andra ämnen än språk. Vid behov behöver lärarna ges fortbildning i syfte att kunna ge eleverna en språk- och ämnesutvecklande undervisning som grundar sig i vetenskap och beprövad erfarenhet.

På Skolinspektionens vägnar

2024-10-30

2024-10-30

 Maria Lodmark Helena Forsberg

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Lodmark

Föredragande
Signerat av: Helena Forsberg

I ärendet har även utredare Ulrika Kolben Waaranperä deltagit.

Bilagor

Bilaga 1: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Granskningen syfte

Syftet är att granska om undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla såväl språk- som ämneskunskaper i aktuellt ämne på både svenska och engelska.

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Granskningens frågeställningar

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning ger undervisningen eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?
2. I vilken utsträckning arbetar rektor för att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska?

Kvalitetskriterier

Språk- och ämnesintegrerad undervisning

Kvalitetskriteriet handlar om hur lärarna planerar och genomför undervisningen utifrån ett språk- och ämnesintegrerat arbetssätt. I undervisningen finns flera språk- och ämnesintegrerade aktiviteter där eleverna också kan ges möjlighet att använda sina starkaste språk som en resurs. Lärarna reflekterar över sin undervisning där lärarna är lyhörda för elevers och kollegors feedback.

Utveckling av ämnesspråket

Kvalitetskriteriet handlar om att elever behöver ges utrymme att utveckla och arbeta med att kommunicera på målspråket, trots att de inte kan det fullt ut eller har ett begränsat ordförråd. Läromedel och annat

undervisningsmaterial utgår ifrån våra styrdokument och är anpassade till eleverna.

Lärarstöd och individanpassning av undervisningen

Kvalitetskriteriet handlar om dels om hur lärarna stöttar eleverna för att främja deras utveckling av såväl språk som ämneskunskaper. Lärarna ger eleverna stöd både på grupp- och individnivå samt anpassar undervisningen efter enskilda behov och förutsättningar. Eleverna har möjlighet att använda sitt starkaste språk om målspråket inte räcker till. Lärarna arbetar för ett tillåtande klimat i klassrummet där eleverna vågar att pröva.

Förutsättningar för planering och samverkan

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att kunna planera och samverka kring den språk – och ämnesintegrerade undervisningen både inom skolan och mellan skolor.

Uppföljning och insatser för att främja eleverna utveckling av ämnes-och språkkunskaper

Kvalitetskriteriet handlar om hur rektorn följer upp och analyserar den engelskspråkiga undervisningen i andra ämnen än språk för att försäkra sig om att den möter elevernas behov för att sedan styra insatser mot de behov som finns. Kvalitetskriteriet handlar också om att rektorn säkerställer att undervisningen utgår ifrån den svenska läroplanen samt aktuella kurser.

Bilaga 2: Författningsstöd

Statens skolinspektion får efter ansökan, enligt **skolförordningen** (2011:185), besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för andra elever än sådana som vistas i Sverige under en begränsad tid, om

1. undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla betygskriterierna i samtliga ämnen,
2. de lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller 17 § första stycket 1 skollagen (2010:800), och
3. utbildningen håller god kvalitet (9 kap. 18 § skolförordningen). Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning enligt 18 § får högst hälften av undervisningen ges på engelska (9 kap 19 § skolförordningen).

I **skollagen** anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vidare vara likvärdig (1 kap. 9 § skollagen). Alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 2 § första stycket skollagen). Som utgångspunkt får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § första stycket skollagen). Utan att uppfylla kraven i 13 § får lärare dock bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § första stycket 1 skollagen). Den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får även anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § fjärde stycket skollagen). I **förfaranden** anges att det är huvudmannen som avgör om en lärare uppfyller kraven enligt 17 § skollagen (prop. 2010/11:20 s 40). I förfaranden anges vidare att det är av största vikt att lärare i svenska skolor, även om skolorna har en språklig inriktning, lär sig det svenska språket så snart som möjligt eftersom detta är nödvändigt dels för att läraren ska kunna tillskansa sig den kunskap som behövs om de styrdokument som gäller för det svenska skolväsendet, dels för att läraren fullt ut ska kunna stödja eleverna i deras lärande (prop. 2009/10:165 s. 267).

Enligt **språklagen** [2009:600] har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas (6 § språklagen). I **läroplanen** anges att språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika

möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga (Lgr 22 Skolans uppdrag).

Av **skollagen** följer att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § första stycket skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar bland annat för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar).

En lärare har enligt **skollagen** ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen). Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven bland annat utvecklas efter sina förutsättningar, stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling (Lgr 22 2.2 Kunskaper).